

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**ZESPÓŁ SZKÓŁ ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU I HANDLOWO-USŁUGOWYCH
W GDAŃSKU**

I. Akty prawne regulujące funkcjonowanie doradztwa zawodowego w szkołach

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, poz. 60

Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach

Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017r. w sprawie ramowych planów nauczania.

Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325). Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2019 roku.

II. Podstawowa Terminologia

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji -mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich

możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

INFORMACJA EDUKACYJNA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

III. Założenia Wewnętrzpszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ)

1. WSDZ zakłada, że wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.

Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.

WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną). Ma on charakter planowych działań.

Założenia WSDZ uwzględniają potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli. Koncentrować się będą na nabywaniu u uczniów :

- ❖ Umiejętności poruszania się po rynku pracy
- ❖ Gotowości i elastyczności na zmiany
- ❖ Umiejętności wyszukiwania informacji i umiejętności korzystania z nich
- ❖ Umiejętności społecznych i personalnych
- ❖ Umiejętności sporządzania dokumentów aplikacyjnych

2. Realizatorzy działań związanych z Wewnętrzpszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego i ich zadania

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z WSDZ w szkole,
- powołuje koordynatora WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy realizatorami WSDZ w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizacji WSDZ w szkole.

Koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów i ich rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomaga w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje na temat oferty edukacyjnej i rynku pracy,
- koordynuje działalność informacyjno – doradczą prowadzoną przez szkołę, współpracuje z Dyrekcją Szkoły, kierownikiem Warsztatów Szkolnych,

kierownikiem Szkolenia Praktycznego, nauczycielami, wychowawcami i pedagogiem szkolnym w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno –zawodowego,

- wspiera rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych ich dzieci,
- współpracuje z instytucjami zewnętrznymi, np. instytucjami rynku pracy, Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną, szkołami wyższymi,
- prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem ścieżki edukacyjno –zawodowej.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztw zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno- zawodowej ich dzieci,
- współpracują z koordynatorem WSDZ, Dyrekcją Szkoły, kierownikiem Warsztatów Szkolnych, kierownikiem Szkolenia Praktycznego oraz innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach,
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe,
- współpracują z koordynatorem WSDZ, Dyrekcją Szkoły, kierownikiem Warsztatów Szkolnych, kierownikiem Szkolenia Praktycznego oraz innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Pedagog szkolny:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włącza treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracuje z koordynatorem WSDZ, Dyrekcją Szkoły, kierownikiem Warsztatów Szkolnych, kierownikiem Szkolenia Praktycznego oraz innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- włącza się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Kierownik praktyk zawodowych:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji zajęć praktycznych, staży itp.;
- udziela informacji rodzicom dotyczących uczniów realizujących praktyki zawodowe jako młodociani pracownicy, monitoruje ich realizację.

Nauczyciel –bibliotekarz:

- współpracują z koordynatorem WSDZ, Dyrekcją Szkoły, kierownikiem Warsztatów Szkolnych, kierownikiem Szkolenia Praktycznego oraz innymi nauczycielami i pedagogiem szkolnym w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje i aktualizuje oraz udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Sojusznicy i sieci wsparcia dla realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne, organizacyjne, metodologiczne i formalne dla szkół, w tym także dla technikum stanowią:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli,
Biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego
Młodzieżowe Biuro Pracy OHP w Gdańsku,
Szkoły wyższe,
Centrum Rozwoju Talentów,
Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku,
Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku,
Pracodawcy itp.

4. Działania z zakresu WSDZ realizowane są:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. targi szkół, targi pracy)

- zastępstw,
- spotkań indywidualnych,
- wycieczek,
- przygotowań do udziału w konkursach

IV. Cele ogólne i cele szczegółowe WSDZ

Cele ogólne:

- Pomoc uczniom w odkrywaniu indywidualnych predyspozycji i uzdolnień oraz planowaniu kariery zawodowej i dalszego kształcenia.
- Kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.
- Dostarczenie uczniom informacji niezbędnych do podejmowania trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych.
- Rozwijanie w uczniach świadomości konieczności korygowania ścieżki zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych.
- Wspieranie rodziców/opiekunów w efektywnym towarzyszeniu dzieciom w podejmowaniu decyzji dotyczących drogi edukacyjnej i zawodowej.
- Wspieranie nauczycieli w realizacji zadań edukacyjnych i wychowawczych służących optymalnemu rozwojowi ucznia.

Cele szczegółowe:

-uczniowie:

- kształcą umiejętność określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron,
- rozwijają umiejętność planowania własnego rozwoju i przebiegu kariery zawodowej,
- zapoznają się z procedurami i możliwościami poszerzenia kwalifikacji zawodowych,
- zapoznają się z możliwymi formami zatrudnienia,
- pracują nad wyzwaniem własnego wewnętrznego potencjału, rozwijaniem zainteresowań, gotowością do zmian,
- rozwijają umiejętność efektywnego komunikowania się,
- rozwijają umiejętność pracy w grupie,
- rozwijają umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- poznają zasady funkcjonowania rynku pracy,
- zapoznają się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą,
- rozszerzają zasób informacji na temat sposobów poszukiwania pracy, sporządzania dokumentów aplikacyjnych, prowadzenia rozmowy

kwalifikacyjnej,

- pozyskują wiedzę w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- poznają możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego.

-rodzice/opiekunowie:

- znają założenia pracy doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- otrzymują wsparcie w doskonaleniu umiejętności wychowawczych oraz wypracowywaniu sposobów i form towarzyszenia dzieciom w rozwijaniu pasji i zainteresowań, w wyborze drogi edukacyjnej i zawodowej,
- mają dostęp do informacji edukacyjnych i zawodowych (np. możliwości dalszego kształcenia, doskonalenia zawodowego i zatrudnienia ich dzieci).

-nauczyciele:

- otrzymują wsparcie w pracy wychowawczej,
- zapewniają ciągłość funkcjonowania WSDZ zgodnie ze statutem Szkoły,
- współpracują w realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do efektywnego kształtowania kariery zawodowej,
- realizują elementy doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych (z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu) i zajęciach z wychowawcą,
- wskazują uczniom znaczenie wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych,
- aktywizują uczniów do planowania kariery edukacyjno –zawodowej,
- wzmacniają prestiż zawodu, w którym kształcą się uczniowie,
- wspierają uczniów w rozwijaniu ich potencjału, kompetencji, zainteresowań i umiejętności a także kompetencji społecznych,
- zapoznają uczniów z możliwościami rozwijania kariery w wybranym przez nich zawodzie,
- kształtują u uczniów postawy przedsiębiorcze.

V. Metody i formy pracy z uczniami

ankiety, kwestionariusze, wywiady,
pogadanki, wykłady, prezentacje multimedialne,
zajęcia warsztatowe,
porady i konsultacje,

spotkania, warsztaty z przedstawicielami instytucji doradczych,
wycieczki zawodoznawcze
spotkania z przedstawicielami pracodawców,
spotkania z absolwentami,
spotkania z przedstawicielami szkół wyższych.

VI. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA TECHNIKÓW

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi

VII. Warunki i sposoby realizacji

Doradztwo zawodowe w ZSAKiHU jest realizowane:

- Podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego, gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas I -V na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
bieżącą pracę z uczniami przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów
zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią
zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego – technikum

Tematyka/działania*	Metody i formy	Termin realizacji	Oddział	Osoby odpowiedzialne	Opis zakładanych efektów
<p>Poznanie własnych zasobów- poznanie siebie: predyspozycji, uzdolnień oraz innych zasobów</p>	portfolio - autoanaliza własnych zasobów, zajęcia grupowe diagnoza możliwości i ograniczeń w kontekście wykonywania zadań zawodowych	Cały rok szkolny	Klasy V	Nauczyciele uczący wszystkich przedmiotów (w tym przedmiotów zawodowych) , doradca zawodowy, pedagog	Uczeń: -sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”); -ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; -określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej -analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej -określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
<p>Świat zawodów i rynek pracy Aktualna sytuacja na rynku pracy. Oczekiwania pracodawców. Zasady na rynku pracy, zawody przyszłości</p>	Promocja kierunków kształcenia Rozmowa kwalifikacyjna od A- Z Udział w Targach Edukacji, Pracy i Kariery,	Cały rok	Klasy IV, V	kierownik praktyk, nauczyciele zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych pracodawcy współpracujący ze	Uczeń: - analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; -określa zawody i stanowiska pracy, dla

				szkołą	<p>których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; - konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
Organizacja praktycznej nauki zawodu	Praktyki w ramach kształcenia zawodowego	Według planu	Klasy II - IV III - IV	Kierownik praktyk zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; - konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
Spotkanie informacyjno-doradcze z doradcą zawodowym	rozmowy doradcze nt. predyspozycji zawodowych, warsztaty, spotkania indywidualne	Cały rok	Wszyscy uczniowie	pedagog doradca zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; - charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej - charakteryzuje instytucje wspomagające

					planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Zajęcia warsztatowe, prezentacja zintegrowanego systemu kwalifikacji	Cały rok szkolny	Wszyscy uczniowie	nauczyciele zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, poza formalnego i nieformalnego; - analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; - określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; - analizuje możliwości kontynuowania nauki.
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	ćwiczenia warsztatowe dot. tworzenia indywidualnego planu działania w kontekście pracy, zawodu, dalszej nauki	Cały rok	Klasy V	doradca zawodowy nauczyciele zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, wychowawcy, pedagog,	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; - sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; - dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego – branżowa szkoła I stopnia

Tematyka/działania*	Metody i formy	Osoby odpowiedzialne	Klasy	Termin
Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej	Rozmowy, wywiady z uczniami, nauczycielami, rodzicami	Doradca zawodowy, nauczyciele, wychowawcy	Klasy I – III	Cały rok
Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji zawodowych właściwych dla Szkoły branżowej I stopnia. Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji dotyczących: rynku pracy, trendów rozwojowych na świecie, zawodów i zatrudnienia	Ulotki dla uczniów o ofercie szkół na dalszym etapie kształcenia Aktualizacja i prowadzenie tablicy informacyjnej	Doradca zawodowy	Klasy I - III	Cały rok
Zapoznanie uczniów z ofertą szkół następnego etapu edukacyjnego	Indywidualne rozmowy z doradcą zawodowym; pogadanki na zajęciach grupowych	Doradca zawodowy	Klasy III	Cały rok
Pomoc uczniom w samopoznaniu oraz w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej	Indywidualne rozmowy doradcze	Doradca zawodowy, pedagog, psycholog	Klasy I – III	

Rozwijanie kompetencji w zakresie: zrozumienia siebie, zarządzania sobą, budowania relacji, przedsiębiorczości.	Sugerowany termin realizacji
wzbogacenia zakresu wiedzy dotyczącej konsekwencji podejmowania decyzji (w tym szacowania własnych zasobów, świadomości systemu wartości oraz własnych predyspozycji, także w kontekście aktualnie realizowanego kierunku kształcenia – zainteresowania i preferencje zawodowe a rzeczywiście posiadane predyspozycje w odniesieniu do wybranego zawodu), planowania oraz ustalania celów	I-II rok nauki
doskonalenia umiejętności komunikowania się, świadomości barier komunikacyjnych i ich wpływu na efektywność wykonywanej pracy, zasad skutecznej i poprawnej komunikacji, w tym elektronicznej, doskonalenia umiejętności słuchania oraz precyzyjnego przekazywania myśli.	I-V rok nauki
poszerzania zakresu wiedzy na temat mocnych i słabych stron, zdolności do obserwacji i analizy własnych zachowań, uczuć, myśli, stylu uczenia się, wzbogacenia zakresu wiedzy dotyczącej radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresujących i konfliktowych (m.in. przekwalifikowania się, reorientacji zawodowej), rozwijania wiedzy na temat roli stresu i nieadekwatnych warunków pracy dla zdrowia i odporności człowieka	I –V rok nauki
poszerzania wiedzy na temat sposobu postrzegania siebie oraz bycia postrzeganym przez innych, również w mediach społecznościowych (i konsekwencji z tym związanych), poszerzania zasobu wiedzy na temat umiejętności współpracy w grupie, przygotowania do pełnienia ról społecznych i zawodowych	I –V rok nauki
wzbogacania zakresu wiedzy dotyczącej źródeł motywacji: rozpoznanie kryteriów motywacji, określenie własnych kryteriów motywacji.	I-V rok nauki
wzbogacenia zakresu wiedzy na temat organizowania i kontrolowania własnej pracy.	I-II rok nauki
doskonalenia umiejętności pracy w grupie (w tym w środowiskach wielokulturowych i wielopokoleniowych oraz praca na zasobach).	I-V rok nauki
rozwijania umiejętności określenia własnych potrzeb edukacyjno-zawodowych (w tym poszerzenie wiedzy na temat	III rok nauki,

oferty edukacyjnej – KKZ: dokonywanie analizy informacji o zawodach, kwalifikacjach, kwalifikacjach wspólnych dla różnych zawodów, uczelnie wyższe itp.), również w kontekście dotychczasowych wyborów	aktualizacja wiedzy na temat oferty edukacyjnej - V rok nauki
doskonalenia umiejętności dostosowywania się do kultury organizacyjnej szkoły oraz w przyszłości firmy (znaczenie kanonu zasad/ regulaminu dla funkcjonowania w świecie pracy)	I-V rok nauki
poszerzania wiedzy na temat zapotrzebowania rynku, oczekiwań pracodawców, poszerzanie wiedzy dotyczącej znajomości dynamiki rynku pracy, w tym zmieniających się tendencji w branży oraz źródeł ofert pracy (w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej), poszerzania wiedzy na temat terminologii rynku pracy (nowe zawody, stanowiska) oraz zasobów słownictwa niezbędnego do podjęcia pracy za granicą, rozwijanie sieci kontaktów (networking) i wykorzystanie jej w kontekście posiadanych kwalifikacji i kompetencji.	IV rok nauki, aktualizacja wiedzy na temat zapotrzebowania rynku pracy - V rok nauki
poszerzania wiedzy i umiejętności na temat sporządzania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do zaprezentowania swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	IV rok nauki, Powtórzenie w V roku nauki
poszerzania wiedzy na temat źródeł wsparcia dla absolwentów posiadających określone kwalifikacje zawodowe, poszerzania wiedzy i kontaktów z instytucjami rynku pracy, wzbogacenia wiedzy na temat funduszy wspierających zakładanie własnej działalności gospodarczej, wzbogacania wiedzy dotyczącej możliwości ubiegania się o dofinansowanie lub skorzystania z funduszu pożyczkowego lub poręczeniowego, wzbogacenia wiedzy dotyczącej tworzenia biznesplanu	V rok nauki

Realizacja głównego celu WSDZ zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo-doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Realizacja zadań doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych

1. podstawy przedsiębiorczości – komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej i jej przebieg, tworzenie własnego CV, negocjacje, bezrobocie, rynek pracy, etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, pomysł na własną działalność gospodarczą, biznesplan, słabe i mocne strony swojej osoby, aktywne poszukiwanie pracy;
2. biologia – choroby uniemożliwiające podjęcie zawodu, choroby zawodowe, rytm dobowy człowieka, czynniki wpływające na wydajność pracy człowieka;

3. geografia – struktura zatrudnienia i wykształcenia, bezrobocie – w Polsce, Europie i na świecie, zróżnicowanie gospodarcze świata, określanie zmian zachodzących na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
4. języki obce – słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV, list motywacyjny;
5. wiedza o społeczeństwie– problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia, struktura zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie;
6. historia – praca w życiu człowieka na przestrzeni wieków;
7. edukacja dla bezpieczeństwa – pierwsza pomoc i jej przydatność w dalszych etapach edukacji, bezpieczeństwo w miejscu pracy (bhp, ewakuacja);
8. język polski – rola pracy w życiu człowieka – poprawność edycji dokumentów, sztuka autoprezentacji, modele komunikacji językowej, praca człowieka w literaturze polskiej i światowej;
9. matematyka – obliczenia podatków, zysków z lokat, odsetek oraz innych wartości związanych z instrumentami finansowymi, zawody związane z matematyką;
10. informatyka – edytowanie dokumentów elektronicznych, obsługa tzw. programów biurowych (MS Office lub Open Office), sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, podstawy programowania, zawody związane z IT;
11. chemia – zawody, które wykorzystują wiedzę chemiczną;
12. fizyka – zawody, które wykorzystują fizykę;
13. wychowanie fizyczne – zawody związane ze sportem;

VIII. Diagnoza i ewaluacja WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego podlega ewaluacji, za które odpowiada koordynator WSDZ.

Realizacja tematyki edukacyjno –zawodowej podejmowanej podczas zajęć lekcyjnych dokumentowana jest wpisem tematu do dziennika lekcyjnego.

DOSTĘPNE MATERIAŁY EDUKACYJNE ON – LINE

www.euroguidance.pl

www.koweziu.edu.pl

www.praca.gov.pl

www.pracuj.pl

www.perspektywy.pl
www.ore.pl
www.poznajswiat.ecorys.pl
www.wybieramzawod.pl
www.ohpdlaszkoly.pl
www.pociagdokariery.pl
www.zawody.praca.net

Program przygotowała Hanna Lisinac – doradca zawodowy
Program zatwierdzony decyzją Rady Pedagogicznej